

Л. О. Волощук,
д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу і аудиту,
Національний університет "Одеська політехніка"
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9692-7438>
І. О. Якимчук,
аспірант кафедри міжнародного менеджмент та інновацій,
Національний університет "Одеська політехніка"
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-9185-8499>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.6.134

ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: ЗМІНИ ПРІОРИТЕТІВ ТА СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ

L. Voloshchuk,
Doctor of Sciences in Economics, Professor, Head of Department of Accounting,
Analysis and Audit, Odesa Polytechnic National University
I. Yakymchuk,
Ph.D student, Department of International Management and Innovation,
Odesa Polytechnic National University

TRENDS IN THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN ECONOMY
AND THE ACTIVITIES OF INDUSTRIAL ENTERPRISES: CHANGING
PRIORITIES AND STATISTICAL ANALYSIS

У статті висвітлено тенденції сталого розвитку економіки України в умовах воєнного стану через призму діяльності промислових підприємств. Розглянуто трансформацію завдань та індикаторів національної системи Цілей сталого розвитку, що обумовлюють зміну стратегічних орієнтирів управління підприємствами. Проведено статистичний аналіз динаміки індикаторів досягнення ЦСР 8 "Гідна праця та економічне зростання" та ЦСР 9 "Промисловість, інновації та інфраструктура" в роки воєнного стану, на які безпосередньо впливала діяльність підприємств промисловості. Узагальнено результати статистичного аналізу, які засвідчили падіння інвестиційної активності та експорту технологічної продукції, але водночас стійке зростання у високотехнологічних секторах, що підтверджує адаптацію промисловості до кризових умов та формування нових пріоритетів державної політики сталого розвитку.

The article is devoted to the study of economic development trends in Ukraine under wartime conditions through the prism of industrial enterprises. It examines the transformation of the national system of Sustainable Development Goals (SDGs) and its impact on strategic orientations of business, particularly in the industrial sector. The research highlights how updated national tasks and indicators now emphasize urgent priorities such as rebuilding infrastructure, demining territories, addressing

ecological crises, and ensuring social resilience. A comparative analysis of SDG 8 "Decent Work and Economic Growth" between the 2017–2019 and 2024 editions demonstrates a shift from macroeconomic and institutional indicators toward employment, labor safety, and social risks. Statistical analysis of indicators for 2020–2024 reveals both challenges and resilience: GDP volume fell sharply in 2022 but rebounded in 2023, gross capital formation remained below targets due to weak investment activity, and high tech export shares declined significantly, while SME contributions to value added remained relatively stable. SDG 9 "Industry, Innovation and Infrastructure" reflects wartime priorities such as infrastructure resilience, energy security, and technological modernization, with innovation activity constrained but certain high tech sectors showing adaptability. The study underscores the importance of statistical monitoring as a tool for assessing progress and guiding enterprise level decisions. The findings demonstrate that industrial enterprises are crucial not only for sustaining economic activity but also for driving innovation, supporting employment, and contributing to national recovery. The results provide analytical foundations for strategic planning and adaptation of enterprises to current challenges, while outlining realistic prospects for achieving long term sustainable development goals. The analysis also shows that the transformation of SDG indicators mirrors both the constraints and opportunities of wartime, highlighting the dual role of industry as an economic driver and a stabilizing social force.

Ключові слова: сталий розвиток, економіка, індикатори, статистичний аналіз, підприємства, промисловість, інноваційна діяльність.

Key words: sustainable development, economy, indicators, statistical analysis, enterprises, industry, innovation activity.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Глобальним трендом сучасності, що визначає орієнтири розвитку більшості національних економік світу та їхніх суб'єктів, є Цілі сталого розвитку ООН (ЦСР) до 2030 року, які набули чинності з 1 січня 2016 року [1]. У 2019 році Україна офіційно імплементувала всі 17 ЦСР Указом Президента "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" [2] та з 2017 року розбудовує національну систему ЦСР з урахуванням адаптації глобальних цілей до українських умов. В основу системи було покладено Національну доповідь "Цілі сталого розвитку: Україна" [3] 2017 року, де визначено 86 завдань та 172 індикатори.

Глобальні та національні ЦСР охоплюють майже всі сфери життя держави. Хоча не всі завдання та індикатори мають прямий зв'язок із діяльністю підприємств, їх вплив відчутний у самих їх формулюваннях. Це стосується насамперед індикаторів економічних ЦСР (№№ 2, 7, 8, 9, 11, 12, 17), але й соціальні (№№ 1, 3, 4, 5, 10, 13, 16) передбачають застосування інноваційних технологій і практик, продуцентами яких виступає про-

мисловий сектор. Завдання ЦСР визначають напрями інноваційної діяльності бізнесу, навіть якщо їхні цільові значення не завжди можуть бути застосовані на рівні підприємства [4]. Водночас вони задають орієнтири управління та координування процесів, особливо для стратегічних підприємств.

Світова політика сталого розвитку зумовила появу такого інструменту моніторингу й управління, як статистика сталого розвитку. Вона має враховуватися підприємствами при оцінці та плануванні діяльності. Статистичні дані виконують роль орієнтирів для керівництва, формуючи "збірний образ" суб'єктів економічної діяльності та середовища їх функціонування. Для окремого підприємства це є підґрунтям оцінки власних позицій у конкурентному середовищі та планування розвитку. Тому національна система ЦСР та відповідна статистика розглядаються нами як елемент інформаційно-аналітичного забезпечення управління підприємством у контексті детермінант сталого розвитку [5].

Останнім комплексним документом щодо прогресу України у досягненні ЦСР став Моніторинговий звіт [6], що висвітлював тенденції 2015–2020 років. Визначення ключових тенденцій останніх 5-ти років, які охоп-

люють період пандемії та військової агресії, потребує самостійного аналізу статистичних даних. В умовах воєнного стану та майбутнього відновлення саме промисловий сектор стає ключовим у досягненні цілей сталого розвитку, що зумовлює необхідність глибокого аналізу його ролі та внеску у виконання національних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування національної системи ЦСР в Україні розпочалося у 2017 році на основі Національної доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна" [3], де визначено 86 завдань та 172 індикатори з цільовими значеннями до 2030 року та проміжними на 2020 і 2025 роки. Розпорядженням Кабінету Міністрів від 21 серпня 2019 р. № 686-р [7] було інституціалізовано механізм інформаційної взаємодії між поставачальниками даних та затверджено 183 індикатори для статистичного моніторингу. З цього часу на сайті Держстату функціонує розділ "Цілі сталого розвитку", де публікуються дані, метадані та моніторингові звіти [8]. Останній комплексний звіт 2021 р. [6] містив 185 індикаторів за 86 завданнями. Військові дії значно ускладнили моніторинг: частина даних оновлювалася лише до 2021 р., деякі — навіть до 2019 р., а окремі індикатори стали закритими чи неможливими для об'єктивного визначення.

Умови воєнного стану зумовили трансформацію національної системи ЦСР та методології статистики. Розпорядженням Кабінету Міністрів від 29 листопада 2024 р. № 1190 [9] затверджено оновлені "Завдання та індикатори досягнення цілей сталого розвитку в Україні на період до 2030 року" [10]. Зміни у складі завдань та індикаторів мають вплинути на орієнтири та стратегії розвитку суб'єктів господарювання, особливо промислових підприємств, а також на методи оцінки економічних тенденцій на основі статистичного аналізу.

Прогрес у досягненні ЦСР досліджувався багатьма науковцями. У працях Редько К. та Мірошниченко В. [11] аналізувалося виконання ЦСР "Подолання бідності", "Гарне здоров'я", "Боротьба зі зміною клімату", "Збереження екосистем суші" станом на 2019—2020 рр. У дослідженні Філіппова В., Сагітової Р., Волощук Л., Джек Л. [12] розглянуто продовольчі втрати та відходи у 2020—2021 рр. в контексті ЦСР 12 "Відповідальне споживання". Шелеміна Н. аналізувала досягнення ЦСР 3 "Міцне здоров'я та благополуччя" у 2018—2022 рр. у зв'язку з реформою охорони здоров'я [13]. Фісуненко П.А. досліджував тенденції розвитку зеленої економіки у 2021—2023 рр. [14]. Юрій Е. та Галішук Д. охарактеризували прогрес у ЦСР 7 "Доступна та чиста енергія" та ЦСР 9 "Промисловість, інновації та інфраструктура" за 2015—2023 рр. [15]. Фірсова С., Білорус Т., Оліх Л. акцентували увагу на зміні пріоритетності різних ЦСР в умовах сучасних викликів [16], водночас останні зміни національних завдань та індикаторів ще не були враховані в їх дослідженні.

Таким чином, аналіз трендів сталого розвитку з урахуванням оновленої системи ЦСР, методології статистичних досліджень та актуалізованих даних ще не набув широкого поширення. Недостатньо уваги приділено й оцінці впливу діяльності промислових підприємств на досягнення ЦСР, що визначає актуальність даного дослідження.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є дослідження тенденцій сталого розвитку економіки України в умовах воєнного стану з акцентом на індикатори ЦСР, що віддзеркалюють вплив діяльності промислових підприємств на процеси сталого розвитку, а також аналіз змін у національній системі ЦСР та їх впливу на стратегічні орієнтири управління підприємствами промисловості. Досягнення поставленої мети реалізується через аналіз трансформації індикаторів ЦСР8 та ЦСР9 в 2024 році, статистичний аналіз фактичних даних.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Вплив воєнного стану позначився як на діяльності підприємств, так і на цілях та індикаторах сталого розвитку країни. Нові завдання акцентують увагу на відбудові пошкоджень, розмінуванні територій, подоланні екологічних криз, облаштуванні укриттів. У фокусі — стійкість інфраструктури, соціальної сфери, енергетична безпека та інклюзія, що важливо для майбутньої євроінтеграції України. Цілі стали більш "операційними" завдяки деталізації індикаторів і координаторів їх досягнення з урахуванням умов воєнного стану та вимог відновлення економіки. Оновлення системи ЦСР вже віддзеркалює ключові тенденції сталого розвитку в умовах військової агресії.

Особливу увагу заслуговує ЦСР 8 "Гідна праця та економічне зростання", яку фахівці вважають акселератором для досягнення інших цілей. Порівняння редакцій 2017—2019 та 2024 років демонструє зміну акцентів: від макроекономічних параметрів та інституційних умов — до соціально-трудова аспектів і безпеки праці. Вилучено індикатори інституційної спроможності (індекс фізичного обсягу ВВП, коефіцієнт віддачі основних засобів, кількість зайнятих у МСП). Натомість додано показники, що відображають соціальні ризики воєнного стану: рівень зайнятості та безробіття (з розширенням віковим діапазоном), частку довготривалих безробітних, кількість постраждалих на 100 000 працюючих.

Змінилися й планові значення спільних показників. Якщо у 2017 р. орієнтиром була частка високотехнологічного експорту на рівні 30%, то у 2024 р. її знижено до 19%, що свідчить про реалістичніший підхід до оцінки експортного потенціалу в умовах воєнного стану та обмежених інвестицій. Водночас цільові значення продуктивності праці та частки доданої вартості МСП залишилися незмінними, що демонструє прагнення зберегти базову економічну стійкість. Таким чином, оновлена редакція ЦСР 8 відображає адаптацію цілей сталого розвитку до умов воєнного стану: від стратегічних орієнтирів на інноваційне зростання та інституційні реформи — до прагматичних завдань, спрямованих на підтримку зайнятості, мінімізацію соціальних ризиків та безпечні умови праці. Це свідчить про переорієнтацію державної політики на збереження людського потенціалу та стійкість малого й середнього бізнесу як ключових чинників економічної витривалості.

Таблиця 1. Динаміка показників — індикаторів досягнення ЦСР 8 "Гідна праця та економічне зростання" (2020—2024 рр.)

Індикатори ЦСР	Показники 2020 р		Виконання плану 2020, %	Фактичні показники по роках				План 2025	Виконання плану 2025, %
	План	Факт		2021	2022	2023	2024		
8.1.1 Індекс фізичного обсягу ВВП, % (вилучено з 2024 р.)	104,0	96,2	92,5	103,4	71,2	105,5	-	106,0	99,5
8.1.1 Частка валового нагромадження основного капіталу у ВВП, %	23,0	13,4	58,3	13,2	11,9	19,9	18,5	28,0	66,1
8.1.2 Частка експорту товарів з використанням у виробництві технологій високого та середньо-високого рівня в загальному обсязі експорту товарів, %	25,0	16,5	65,6	14,6	13,5	11,8	12,0	28,0	42,9
8.1.3 Місце України у рейтингу за Глобальним інноваційним індексом	50	45	111,1	49	57	55	60	45	75,0
8.6.1 Кількість зайнятих працівників у суб'єктів МСП, млн осіб (вилучено з 2024 р.)	8,3	7,4	89,2	7,3	6,1	6,1	-	9,5	64,2
8.4.1 Частка зайнятих працівників у суб'єктів МСП, у загальній кількості зайнятих працівників у суб'єктів господарювання, %	-	82,4	-	81,6	81,7	82,2	82,0	-	-
8.4.2 Частка доданої вартості за витратами виробництва суб'єктів МСП, у % до загальної суми доданої вартості за витратами	70	70,2	100,3	66,1	72,4	70,5	62,0	75	82,7

Джерело: сформовано та розраховано авторами за даними [3, 6, 8].

У таблиці 1 узагальнено фактичні значення індикаторів ЦСР 8 та показники виконання планових орієнтирів за підсумками 2020 (відносно плану 2020) та 2023—2024 (відносно плану 2025) років. Для аналізу обрано індикатори, що: а) безпосередньо залежать від діяльності промислових підприємств; б) мають статистичні дані за період воєнного стану. Оскільки в оновленій редакції ЦСР передбачені лише планові показники 2030 року, залишено також кілька індикаторів, вилучених у 2024 р., але таких, що мали визначені норми досягнення для 2020 та 2025 років і статистичні дані до 2023 р. включно. Нумерація індикаторів відповідає [10] для останньої версії та [3] для вилучених.

Аналіз динаміки індикаторів ЦСР 8 у 2022—2024 роках демонструє складну картину впливу воєнного стану на економіку.

Індекс фізичного обсягу ВВП у 2022 р. впав до 71,2% через руйнування виробничих потужностей, втрату територій та логістичних ланцюгів, скорочення внутрішнього попиту. У 2023 р. він зріс до 105,5%, що становить 99,5% від плану 2025 р. (106,0), свідчаючи про здатність економіки до відновлення за умови стабілізації інвестицій. Частка валового нагромадження основного капіталу у ВВП у 2024 р. становила лише 18,5% (66,1% від плану 2025 р. — 28,0). Причини — падіння інвестиційної активності, високі ризики, руйнування

інфраструктури та відтік капіталу. План 2025 р. виглядає недосяжним, проте орієнтир на 2030 р. (22,0%) є реалістичнішим. Частка експорту товарів з використанням високих і середньо-високих технологій у 2024 р. становила лише 12,0% (42,9% від плану 2025 р. — 28,0). Це пояснюється руйнуванням підприємств, скороченням виробництва та переорієнтацією експорту на менш технологічні товари. Зниження орієнтира на 2030 р. до 19% робить його більш досяжним. Місце України у Глобальному інноваційному індексі погіршилося до 60 у 2024 р., що становить 75% від плану 2025 р. (45 місце). Це відображає скорочення фінансування науки, відтік кадрів та зниження інноваційної активності підприємств у воєнних умовах. План 2025 р. виглядає недосяжним, але план 2030 р. (40 місце) може бути виконаний за умови системної підтримки інновацій. Кількість зайнятих у МСП скоротилася до 6,1 млн осіб у 2023 р.

(64,2% від плану 2025 р. — 9,5 млн). Причини — руйнування бізнесу, мобілізація та міграція населення. Це свідчить про значні втрати у секторі МСП. Частка зайнятих у МСП у 2024 р. становила 82,0%. Попри кризові умови, показник залишався стабільним, що свідчить про стійкість структури зайнятості. Орієнтир на 2030 р. (85%) виглядає досяжним поступово. Частка доданої вартості МСП у 2024 р. становила 62,0% (82,7% від плану 2025 р. — 75%). Падіння зумовлене воєнними ризиками та зниженням продуктивності. План 2025 р. залишається досяжним, а план 2030 р. (80%) також може бути виконаний за умови стабілізації економіки.

Отже, воєнний стан у 2022—2024 рр. спричинив системні втрати у виробництві, інвестиціях, інноваціях та зайнятості, що віддалило Україну від більшості орієнтирів 2025 р. Найкраща ситуація — за індексом фізичного обсягу ВВП та структурними показниками МСП (частка зайнятих і доданої вартості), які залишаються відносно стабільними. Найгірші результати — за інвестиційною активністю, високотехнологічним експортом та зайнятістю у МСП. Це свідчить, що економіка зберігає здатність до відновлення у базових макропоказниках, але потребує системної підтримки інвестицій, інновацій та МСП для досягнення цілей 2030 р.

Відтак, воєнний стан суттєво змінив умови функціонування промислових підприємств, що відобразилося

Таблиця 2. Динаміка деяких показників — індикаторів досягнення ЦСР 9 "Промисловість, інновації та інфраструктура" (2020—2024 рр.)

Індикатори ЦСР	Показники 2020 р		Виконання плану 2020, %	Фактичні показники по роках				План 2025	Виконання плану 2025, %
	План	Факт		2021	2022	2023	2024		
9.1.1 Частка витрат на наукові дослідження і розробки у ВВП, %	1,5	0,41	27,3	0,38	0,33	0,32	0,37	2,0	18,5
9.1.3 Частка обсягу реалізованої інноваційної промислової продукції у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств, %	5,0	1,9	38,0	0,9	1,0	0,5	3,0	10,0	30,0
9.2.5 Частка зайнятих на підприємствах, які належать до виробництва з використанням технологій високого та середньовисокого рівня, у загальній кількості зайнятих працівників на підприємствах промисловості, %	26,0	20,5	78,9	20,1	19,8	19,0	20,5	28,0	73,2

Джерело: сформовано та розраховано авторами за даними [3, 6, 8].

на ключових індикаторах ЦСР 8. Руїнування виробничих потужностей, перебої у постачанні та логістичні обмеження призвели до падіння інвестиційної активності та скорочення виробництва. Зменшення інвестицій обмежило технологічне оновлення, що знизило частку високотехнологічного експорту та погіршило позиції країни у глобальних рейтингах. Скорочення зайнятості у МСП стало наслідком зупинки підприємств і мобілізації працівників, хоча стабільність частки зайнятих свідчить про гнучкість сектору. Таким чином, воєнний стан віддзеркалився у показниках ЦСР 8 через комплексний вплив на виробництво, інвестиції, інновації та зайнятість, окреслюючи слабкі місця промислового розвитку та потенціал для відновлення.

Промислові підприємства не лише формують економічне зростання та зайнятість, але й визначають здатність країни розвивати інфраструктуру та інновації. Їхня діяльність безпосередньо впливає на досягнення ЦСР 9 "Промисловість, інновації та інфраструктура", адже саме промисловість забезпечує технологічне оновлення, створює попит на інновації та формує основу для стійкої індустріалізації. Оновлена редакція ЦСР 9 внесла значні корективи, розширивши акцент на діяльність промислових підприємств, особливо переробної промисловості, та їх інноваційної активності. Як і у випадку ЦСР 8, зміни завдань та індикаторів свідчать про ключові тенденції та пріоритети розвитку промислового сектору під впливом воєнного стану та з урахуванням завдань повоєнного відновлення.

Порівняння редакцій ЦСР 9 2017 та 2024 рр. показує, що нова версія значно розширила перелік індикаторів, які стосуються діяльності промислових підприємств, особливо у сфері інновацій та переробної про-

мисловості. Якщо у 2017 р. акцент робився переважно на доданій вартості та окремих секторах, то у 2024 р. з'явилися показники інтенсивності досліджень, частки інноваційної продукції, технологічної структури виробництва та зайнятості у промисловості. Це свідчить про прагнення до комплексного моніторингу індустріалізації та інноваційної спроможності підприємств. В умовах воєнного стану така деталізація відображає усвідомлення вразливості промислового сектору, а у перспективі відновлення — орієнтацію на модернізацію, технологічне оновлення та інтеграцію у глобальні виробничі ланцюги.

У таблиці 2 наведено аналіз динаміки індикаторів ЦСР 9, що присутні в обох версіях, що дозволяє оцінити їхню динаміку та наближення рівня показників за підсумками 2023—2024 рр. до планових орієнтирів 2025 р.

Динаміка індикаторів ЦСР 9 у 2020—2024 рр. демонструє складний вплив воєнного стану на інноваційну та промислову діяльність. Частка витрат на наукові дослідження і розробки у ВВП залишалася стабільно низькою — 0,3—0,4%, що у 2024 р. становило лише 18,5% від плану 2025 р. Це свідчить про скорочення фінансування науки, переорієнтацію ресурсів на оборону та обмежені можливості бізнесу інвестувати у дослідження. Індикатор віддзеркалює кризу інноваційної інфраструктури, яка в умовах військової агресії виявилася найбільш вразливою. Частка інноваційної промислової продукції у загальному обсязі реалізації після падіння до 0,5% у 2023 р. зросла до 3,0% у 2024 р., проте це лише 30% від плану 2025 р. Причини — руїнування виробничих потужностей, втрата доступу до ринків, перебої у логістиці та зниження інвестицій у технологічне оновлення. Зростання у 2024 р. свідчить про адаптацію окремих підприємств, які змогли переорієнтувати виробництво та частково відновити інноваційну активність. Частка зайнятих у високо та середньовисокотехнологічних секторах промисловості у 2024 р. становила 20,5% (73,2% від плану 2025 р.). Це відображає втрату кадрів через мобілізацію та міграцію, а також скорочення інвестицій у високотехнологічні галузі. Водночас стабілізація показника у 2024 р. свідчить про стійкість промислової структури, яка зберігає ядро високотехнологічних виробництв навіть у кризових умовах.

У новій редакції ЦСР 9 знижено планові орієнтири на 2030 р.: частку витрат на дослідження у ВВП — з 3,0% до 1,0%, інноваційної продукції — з 15,0% до 2,8%, зайнятих у високотехнологічних секторах — з 29,0% до 21,6%. Це свідчить про перегляд стратегічних очікувань

Таблиця 3. Динаміка показників — нових індикаторів досягнення ЦСР 9 "Промисловість, інновації та інфраструктура" (2020—2024 рр.)

Індикатор	Фактичні значення по роках / темп росту до попереднього, %					План 2030
	2020	2021	2022	2023	2024	
9.1.2 Частка обсягу реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств, %	1,1	—	0,7	—	2,1	1,8
	100	—	63,6	—	3,0	
9.2.1 Частка обсягу реалізованої продукції підприємств виробництва з використанням технологій високого, середньовисокого, середньонизького та низького рівня, у загальному обсязі реалізованої продукції підприємств промисловості, %	60,2	57,5	49,2	53,5	55,5	39,0
	100	95,5	85,6	108,7	103,7	
9.2.2 Частка зайнятих працівників на підприємствах виробництва з використанням технологій високого, середньовисокого, середньонизького та низького рівня, у загальній кількості зайнятих працівників на підприємствах промисловості, %	68,2	67,7	66,7	65,2	67,1	70,0
	100	99,3	98,5	97,8	103,1	
9.2.3 Частка доданої вартості за витратами виробництва підприємств, які належать до виробництва з використанням технологій високого рівня, у загальній доданій вартості за витратами виробництва підприємств промисловості, %	3,9	2,7	3,7	4,8	6,8	1,9
	100	69,2	137	130	141,7	
9.2.4 Частка доданої вартості за витратами виробництва підприємств виробництва з використанням технологій високого та середньо високого рівня, у загальній доданій вартості за витратами виробництва підприємств промисловості, %	14,5	10,4	11,5	15,1	22,0	6,0
	100	71,7	110,6	131,3	145,7	
9.2.6 Частка діючих підприємств виробництва з використанням технологій високого рівня, у загальній кількості діючих підприємств переробної промисловості, %	2,8	2,9	3,1	3,2	4,2	4,0
	100	103,6	106,9	103,2	131,3	
9.2.7 Частка валової доданої вартості переробної промисловості у ВВП, %	10,1	10,3	7,6	8,3	8,4	13,0
	100	102	73,8	109,2	101,2	
9.2.8 Частка зайнятих у суб'єктів господарювання переробної промисловості у загальній кількості зайнятих працівників у суб'єктів господарювання, %	17,0	16,8	16,4	15,3	15,3	18,0
	100	98,8	97,6	93,9	100	

Джерело: сформовано та розраховано авторами за даними [8].

у бік реалістичніших цілей, що враховують воєнні втрати та складність відновлення промисловості. Динаміка показників та корекція їх цільових значень віддзеркалюють подвійний процес: з одного боку — структурні виклики, спричинені військовою агресією, з іншого — прагнення адаптувати цілі до реалій та забезпечити поступове відновлення промислового сектору з акцентом на інноваційну спроможність у післявоєнний період.

З'явився ряд індикаторів, яких не було у попередній версії ЦСР 9, і всі вони безпосередньо пов'язані з діяльністю та інноваційною активністю підприємств. Так, індикатори 9.1.2 "Частка інноваційної продукції у загальному обсязі реалізації" та 9.1.8 "Частка інноваційно активних підприємств" показують рівень інтеграції інновацій у господарські процеси. Індикатори 9.1.4 "Кількість працівників, задіяних у дослідженнях на 1000 зайнятих" та 9.1.9 "Кількість дослідників на 1 млн населення" відображають кадровий потенціал інноваційної діяльності.

Індикатори Завдання 2 "Сприяння інклюзивній і стійкій індустріалізації" акцентують увагу на структурі промислового сектору за рівнями технологій. Особли-

ве значення надано переробній промисловості: моніторинг частки підприємств високого технологічного рівня, частки валової доданої вартості переробної промисловості у ВВП та частки зайнятих у цьому секторі. Така модернізація індикаторів ЦСР 9 свідчить, що переробна промисловість розглядається як стратегічний фундамент сталого розвитку України в умовах воєнного стану. Моніторинг високотехнологічних підприємств відображає процеси модернізації та технологічного оновлення, вимірювання доданої вартості демонструє роль галузі у формуванні економічної стійкості, а показник зайнятості підкреслює соціальний вимір. У сукупності це свідчить про орієнтацію на відновлення та структурну перебудову економіки.

У таблиці 3 наведено динаміку нових індикаторів ЦСР 9, які відтепер підлягають моніторингу вітчизняною статистикою сталого розвитку.

Аналіз динаміки "нових" індикаторів ЦСР 9 у 2022—2024 рр. показує неоднорідні тенденції, що віддзеркалюють кризові процеси та адаптаційні можливості промислового сектору. Частка інноваційної продукції у загальному обсязі реалізації підприємств (9.1.2) у 2023—2024 рр. зросла до 2,1%, демонструючи надвисокі темпи приросту порівняно з 2022 р. Це свідчить про спроби підприємств компенсувати втрати традиційних ринків через активізацію інноваційної діяльності як інструменту виживання в умовах воєнного стану.

Показники технологічної структури промисловості (9.2.1 та 9.2.2) залишалися відносно стабільними: у 2024 р. частка продукції за технологічними рівнями зросла до 55,5%, а зайнятість у цих секторах — близько 67%. Це свідчить про збереження базових виробничих потужностей та кадрового потенціалу навіть за умов руйнувань та мобілізації. Особливо показовим є стійке зростання частки доданої вартості у високотехнологічних секторах (9.2.3 та 9.2.4), які у 2024 р. досягли 6,8% та 22,0% відповідно, з темпами приросту понад 130—145%. Це може бути наслідком переорієнтації виробництва на продукцію з більшою доданою вартістю, у тому числі оборонного призначення.

Стабільне зростання демонструє й частка діючих високотехнологічних підприємств у переробній промисловості (9.2.6), яка у 2024 р. досягла 4,2% при темпі росту понад 130%. Це свідчить про поступове формування ядра підприємств, здатних забезпечити модернізацію галузі. Натомість показники ролі переробної промисловості у ВВП та зайнятості (9.2.7 та 9.2.8) залишалися нижчими за довоєнні рівні, що відображає негативний вплив воєнного стану — втрату виробничих потужностей і скорочення робочих місць.

Варто відзначити, що окремі індикатори вже перевищили планові орієнтири 2030 р. Так, частка доданої вартості у високотехнологічних секторах (9.2.3 та 9.2.4) у 2024 р. становила 6,8% та 22,0% проти цільових 1,9% та 6,0%. Подібна ситуація спостерігається і щодо частки діючих високотехнологічних підприємств у переробній промисловості (9.2.6) — 4,2% проти планових 4,0%. Це свідчить, що військова агресія, попри руйнівний вплив, стимулювала переорієнтацію промисловості на продукцію з більшою доданою вартістю, сприяла концентрації ресурсів у високотехнологічних сегментах. Таким чином, формується нове промислове ядро, здатне забезпечити модернізацію та стати основою для післявоєнного відновлення економіки, хоча загальні структурні втрати залишаються значними.

Звісно, тенденції сталого розвитку економіки не можуть бути повністю охоплені оцінкою прогресу лише за обраними ЦСР 8 та ЦСР 9. Водночас, вважаємо що вплив діяльності промислових підприємств є найбільш суттєвим саме для виконання завдань за цими ЦСР, а проведений аналіз дозволив виявити не тільки ключові тренди, а й закладені державною політикою сталого розвитку зміни пріоритетів діяльності промислового сектору в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення країни.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У результаті дослідження вирішено важливе науково практичне завдання щодо оцінки ключових тенденцій сталого розвитку економіки України з урахуванням діяльності промислових підприємств, трансформації системи ЦСР та умов воєнного стану. Встановлено, що зміна складу індикаторів і корекція планових нормативів відображають адаптацію державної політики до воєнних реалій та формують нові орієнтири для бізнесу. Аналіз динаміки ЦСР 8 і ЦСР 9 показав: попри значні втрати, окремі індикатори, пов'язані з високотехнологічними секторами та інноваційною продукцією, демонстрували зростання у 2023—2024 рр., що свідчить про концентрацію ресурсів у сферах з високою доданою вартістю та здатність промисловості адаптуватися. Водночас падіння інвестиційної активності та скорочення експорту технологічної продукції підтверджують глибину структурних викликів. Зниження планових нормативів на 2030 р. у новій редакції індикатор є проявом реалістичного підходу, але водночас окреслює потребу у системній підтримці інновацій та модернізації виробництва.

Перспективи подальших досліджень полягають у глибшому аналізі взаємозв'язку між воєнними викликами та структурними змінами у промисловості, розробці методичних підходів до використання статистики сталого розвитку як інструменту управління, а також у вивченні ролі малого й середнього бізнесу у відновленні економіки.

Література:

1. Резолюція Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 "Глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року" [Електронний ресурс]. URL: <https://knowledge.org.ua/cilii-stalogo-rozvitku/> (дата звернення: 06.03.2026).

2. Указ Президента України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" від 30 вересня 2019 року № 722/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 06.03.2026).

3. Національна доповідь "Цілі сталого розвитку: Україна". 2017 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf> (дата звернення: 06.03.2026).

4. Волощук Л.О., Левицький В.В., Маневич А.О. Статистика інноваційної діяльності підприємств в контексті детермінант сталого розвитку // Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України: Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (10-12 листопада 2022 р.). Одеса: Національний університет "Одеська політехніка", 2022. URL: <https://economics.net.ua/files/science/oblik/2022/Tezy.pdf> (дата звернення: 06.03.2026).

5. Волощук Л.О., Якимчук О.І. Статистика сталого розвитку як елемент інформаційно-аналітичного забезпечення управління підприємством // Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України (в умовах воєнного стану та поствоєнний період): Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (10—12 листопада 2022 р.). Одеса: Національний університет "Одеська політехніка", 2022. URL: <https://economics.net.ua/files/science/oblik/2022/Tezy.pdf> (дата звернення: 06.03.2026).

6. Моніторинговий звіт "Цілі сталого розвитку України 2021". URL: https://www.ukrstat.gov.ua/csr-prezent/2020/ukr/st_rozv/publ/SDGs%20Ukraine%-202021%20Monitoring%20Report%20ukr.pdf (дата звернення: 06.03.2026).

7. "Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку", розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 686-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/686-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 06.03.2026).

8. Цілі сталого розвитку (ЦСР). Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. URL: <https://stat.gov.ua/uk/topics/tsili-staloho-rozvytku-tssr> (дата звернення: 07.03.2026).

9. Розпорядження Кабінету Міністрів України "Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні" від 29 листопада 2024 р. № 1190 [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-zabezpechennia-dosiahnennia-tsilei-staloho-rozvytku-v-ukraini-i291124-1190> (дата звернення: 07.03.2026).

10. Завдання та індикатори досягнення цілей сталого розвитку в Україні на період до 2030 року [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/ind.80/bookmtd-goalsalbum110-pagesok-3.pdf> (дата звернення: 07.03.2026).

11. Редько К., Мірошніченко В. Дослідження сталого розвитку в Україні: оцінка стану виконання цілей. Підприємництво та інновації. 2022. № 22. С. 5—13. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/22.1>.

12. Filippov V.Yu., Sagitova R., Voloshchuk L.O., Jack L. Analysis of the Current Situation and Measures to Prevent Food Loss and Food Waste in Ukraine. Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2023. № 3 (25). С. 71—87. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No3/71.pdf>

13. Шелєміна Н.І. Цілі сталого розвитку для України в контексті розгортання реформи охорони здоров'я, аналіз медичної ефективності та роль національної служби здоров'я в умовах воєнного часу. Актуальні проблеми економіки. 2023. № 6 (264). С. 77—93. https://eco-science.net/wp-content/uploads/2023/06/06.23._topic_Nataliia-%D0%86.-Sheliemina-77-93.pdf

14. Fisunen P.A. Analysis of the Main Trends of Ensuring the Sustainable Development of the Green Economy of Ukraine: European Integration. Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management. 2024. № 12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-03-03>.

15. Юрій Е., Галішук Д. Сталий розвиток України: оцінка динаміки ключових індикаторів і бюджетні взаємозв'язки. Scientific Journal of Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University Economics. 2025. № 2. С. 152—156. DOI: <https://doi.org/10.32782/ecovis/2025-2-21>.

16. Фірсова С., Білорус Т., Оліх Л. Оцінювання пріоритетності цілей сталого розвитку в умовах сучасних викликів для України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2026. № 1 (228). С. 180—190. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2026/228-1/19>.

References:

1. United Nations General Assembly (2015), Resolution "Global Sustainable Development Goals until 2030", available at: <https://knowledge.org.ua/cili-stalogo-rozvitku/> (Accessed 25 Feb 2026).

2. President of Ukraine (2019), Decree "On the Sustainable Development Goals of Ukraine until 2030", available at: <https://www.president.gov.ua/documents/72220-19-29825> (Accessed 25 Feb 2026).

3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017), National Report "Sustainable Development Goals: Ukraine", available at: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf> (Accessed 25 Feb 2026).

4. Voloshchuk, L.O., Levytskyi, V.V. and Manevych, A.O. (2022), "Statistics of innovative activity of enterprises in the context of sustainable development determinants", *Oblikovo-analitychne zabezpechennia innovatsijnoi transformatsii ekonomiky Ukrainy* [Accounting and analytical support of innovative transformation of the Ukrainian economy. Proceedings of the XVI All-Ukrainian Scientific-Practical Conference], Odesa, Ukraine, 10—12 November, available at: <https://economics.net.ua/files/science/oblik/2022/Tezy.pdf> (Accessed 25 Feb 2026).

5. Voloshchuk, L.O. and Yakimchuk, O.I. (2022), "Statistics of sustainable development as an element of information-analytical support of enterprise management", *Oblikovo-analitychne zabezpechennia innovatsijnoi transformatsii ekonomiky Ukrainy* [Accounting and analytical support of innovative transformation of the Ukrainian economy. Proceedings of the XVI All-Ukrainian Scientific-Practical Conference], Odesa, Ukraine, 10—12 November, available at: <https://economics.net.ua/files/science/oblik/2022/Tezy.pdf> (Accessed 25 Feb 2026).

6. State Statistics Service of Ukraine (2021), Monitoring Report "Sustainable Development Goals Ukraine 2021", available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

[csr_prezent/2020/ukr/st_rozv/publ/SDGs%20Ukraine%202021%20Monitoring%20Report%20ukr.pdf](https://www.ukrstat.gov.ua/csr_prezent/2020/ukr/st_rozv/publ/SDGs%20Ukraine%202021%20Monitoring%20Report%20ukr.pdf) (Accessed 25 Feb 2026).

7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Resolution "On data collection for monitoring the implementation of the Sustainable Development Goals", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/686-2019-%D1%80#Text> (Accessed 25 Feb 2026).

8. State Statistics Service of Ukraine (2026), "Sustainable Development Goals (SDGs)", available at: <https://stat.gov.ua/uk/topics/tsili-staloho-rozvytku-tssr> (Accessed 25 Feb 2026).

9. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), Resolution "Some issues of ensuring the achievement of the Sustainable Development Goals in Ukraine", available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-zabezpechennia-dosiahnennia-tsilei-staloho-rozvytku-v-ukraini-i291124-1190> (Accessed 25 Feb 2026).

10. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), "Tasks and indicators for achieving the Sustainable Development Goals in Ukraine until 2030", available at: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/ind.80/bookmtd-goalsalbum110pagesok-3.pdf> (Accessed 25 Feb 2026).

11. Redko, K. and Miroshnychenko, V. (2022), "Research on sustainable development in Ukraine: assessment of the state of goal implementation", *Pidpryemnytstvo ta innovatsii*, vol. 22, pp. 5—13. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/22.1>.

12. Filippov, V.Yu., Sagitova, R., Voloshchuk, L.O. and Jack, L. (2023), "Analysis of the current situation and measures to prevent food loss and food waste in Ukraine", *Ekonomichnyj zhurnal Odeskoho politekhnichnoho universytetu*, vol. 3 (25), pp. 71—87, available at: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No3/71.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.03.2023.9.

13. Sheliemina, N.I. (2023), "Sustainable development goals for Ukraine in the context of health care reform, analysis of medical efficiency and the role of the National Health Service in wartime regulation", *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 6 (264), pp. 77—93, DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2023-1-264-77-93>

14. Fisunen, P.A. (2024), "Analysis of the main trends of ensuring the sustainable development of the green economy of Ukraine: European integration", *Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*, vol. 12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-03-03>.

15. Yurii, E. and Halishchuk, D. (2025), "Sustainable development of Ukraine: assessment of the dynamics of key indicators and budgetary interrelations", *Scientific Journal of Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University Economics*, vol. 2, pp. 152—156. DOI: <https://doi.org/10.32782/ecovis/2025-2-21>.

16. Firsova, S., Bilorus, T. and Olikh, L. (2026), "Assessment of the priority of sustainable development goals under current challenges for Ukraine", *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*, vol. 1 (228), pp. 180—190. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2026/228-1/19>.

Отримано редакцією журналу / Received: 08. 03.26

Професійно рецензовано / Revised: 12. 03.26

Схвалено до друку / Accepted: 17.03.26